

ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

Навчально-науковий інститут філології та історії
Кафедра історії, правознавства та методики навчання

СИЛАБУС навчальної дисципліни

АСПЕКТ ІННОВАЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Код дисципліни	
Освітній рівень	Другий (магістерський) освітній рівень
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна (циклу загальної підготовки)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	
Освітньо-наукова програма	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	залік

Інформація про викладачів

Викладач	Гриценко Андрій Петрович, доктор педагогічних наук, старший викладач кафедри історії, правознавства та методики навчання
Контактний телефон	+380950710747
E-mail:	hrytsenko@gnpu.edu.ua
Профайл викладача	https://gnpuaspirantura.wixsite.com/naukovikadry/гриценко https://scholar.google.com.ua/citations?user=IU-0QKoAAAAJ&hl=uk https://orcid.org/0000-0002-9107-1394 https://publons.com/researcher/2910210/
Консультації	Консультації в день проведення лекцій / практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі консультації через електронну пошту та в Google classroom

м. Глухів, 2023-2024 навчальний рік

1. Анотація курсу

Вивчення курсу «Аспект інноваційного викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти» дозволяє майбутнім викладачам отримати цілісну та логічно-послідовну систему знань про дидактику підготовки кадрів у закладах вищої освіти, розкрити концепцію, основи теорії, методики та методології викладання історичних дисциплін у системі вищої освіти. Це важливо в умовах все зростаючої конкуренції фахівців-практиків на ринку праці. Через це в сучасному інформаційному суспільстві зростає потреба в підготовці висококваліфікованих компетентних фахівців-практиків, професійно мобільних майбутніх викладачів закладів вищої освіти, які здатні ефективно використовувати одержану вищу освіту для реалізації нових професійних ролей.

Предметом вивчення курсу є певна система викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти, що містить взаємопов'язані компоненти (зміст, організацію, результати навчання тощо), а також закономірні зовнішні і внутрішні зв'язки цієї системи, які обумовлюють її функціонування.

Мета: підготовка майбутніх викладачів закладів вищої освіти до здійснення професійної діяльності з організації викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти з дотриманням можливостей сучасних дидактичних принципів, надання базових теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, що становлять основу фахової підготовки майбутніх викладачів ЗВО.

Завдання курсу:

- вивчення закономірностей організації освітнього процесу з інноваційного викладання дисциплін у ЗВО;
- визначення переліку традиційних та інноваційних методів і прийомів проведення навчальних занять у ЗВО;
- виокремлення прийомів активізації розумової діяльності здобувачів вищої освіти;
- озброєння майбутніх науково-педагогічних працівників базовим прийомом самостійної роботи з навчальними відомостями та умінь творчого підходу для організації освітнього процесу у процесі викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти;

Очікувані результати

У результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають знати:

- дидактичні основи освітнього процесу в закладах вищої освіти;
- поняття про методику викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти;
- структуру вищої освіти, рівні підготовки фахівців, систему закладів вищої освіти;
- вимоги до управлінських кадрів вищої освіти;
- особливості організації аудиторної роботи із здобувачами вищої освіти;
- роль кафедри в організації освітнього процесу;
- особливості кредитно-модульної системи у закладах вищої освіти;
- засадничі принципи модульного навчання та методику побудови модульних програм;
- умови організації кредитно-модульного навчання та поняття про кредитно-модульну технологію навчання;

- основні підходи до класифікації методів навчання, інноваційні та традиційні методи навчання навчальних дисциплін;
- завдання, функції і види педагогічного контролю, форми та методи контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;
- організацію проведення державної атестації здобувачів вищої освіти, а також практичної підготовки майбутніх фахівців;
- можливості комп'ютерної підтримки самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- систему організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти та види наукових студентських робіт;
- принципи академічної доброчесності та дотримання принципів інтелектуальної власності.

Набути таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї та знання, розв'язувати комплексні завдання у професійній та/або дослідницько-інноваційній діяльності у ЗВО, оволодівати методологією наукової та педагогічної діяльності, а також здійснювати власне наукове дослідження, результати якого матимуть наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Сформованість системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу інформації.

ЗК 2. Здатність до професійно-педагогічної комунікації, налагодження й підтримки контактів з учасниками освітнього дискурсу незалежно від їхніх національних, гендерних, вікових ознак, до вільного обговорення професійних та комунікативних проблем.

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу (лідерство) та підприємливість, ефективно діяти в команді.

Спеціальні фахові предметні компетентності:

ФК 1. Здатність вільно послуговуватися нормами наукової мови у професійній діяльності дослідника-науковця та викладача ЗВО, поцінювати й пропагувати високу культуру професійної комунікації, усвідомлювати їх цінність.

ФК 2. Здатність до організації якісного освітнього процесу та ефективної співпраці його учасників.

ФК 3. Здатність удосконалювати чинні та розробляти й реалізовувати нові навчальні програми; здійснювати керівництво науково-дослідницькою діяльністю здобувачів освіти.

ФК 4. Здатність до професійного розвитку та самоорганізації, проектування власної кар'єри та готовності до постійного підвищення професійної кваліфікації.

Здатність до розуміння проблем професійної освіти та особливостей викладацької діяльності:

РН 1. Знати закономірності й принципи, сучасні підходи, методи та засоби планування, організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

РН 2. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти з урахуванням сучасного стану наукових знань, організовувати групову та індивідуальну роботу здобувачів освіти, застосовувати навички з організації і проведення різних ділових ігор, дискусій, тренінгів, творчих семінарів.

РН 3. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, побудови кар'єри, командної взаємодії.

Попередні компетентності, необхідні для вивчення освітнього компонента:

Сформовані професійні компетентності майбутнього педагога у рамках вивчених психолого-педагогічних дисциплін та базових курсів з методики викладання навчальних дисциплін;

готовність до постійного підвищення освітнього рівня, потреба в актуалізації і реалізації особистісного потенціалу, здатність самостійно здобувати нові знання й уміння, здатність до саморозвитку;

володіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, використання друкованих та електронних джерел інформації;

здатність брати на себе відповідальність, проявити лідерські якості, працювати в команді, спільно виробляти рішення і брати участь у їх реалізації, уміння поєднувати особисті інтереси з потребами більшості.

Місце даної дисципліни в програмі навчання: після вивчення курсів з методики викладання, педагогіки та психології.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання: вивчення курсу передбачає використання сучасних прикладних програм та застосунків: Windows 7-11, Google chrome, MS Office 2010-2018; OpenOffice.org (11); Google classroom, Google meet, Zoom; доступ до інституційного депозитарію бібліотеки університету; доступ до електронних ресурсів світу.

Мова навчання: українська

Ключові слова: освітній процес, фахова підготовка викладача, методичне забезпечення курсу, практичне заняття, практика, модуль, навчальний кредит, здобувачі вищої освіти, навчальні дисципліни.

2. Організація навчання:

Структура курсу

Назва теми	Кількість годин, відведених на:			
	Аудиторні заняття		Самостійна робота аспірантів (СРА)	Індивідуальна робота (ІРА)
	лекції	практичні (семінарські)		
Змістовий модуль І.				
Основи організації освітнього процесу у ЗВО				
Тема 1. Вступ до курсу. Дидактичні основи підготовки спеціалістів вищої школи	2		6/10*	
Тема 2. Організація освітнього процесу в системі підготовки фахівців для ЗВО	2		6/10*	
Тема 3. Організація кредитно-модульної системи у закладах вищої освіти	2/2* ¹	2	6/10*	
Змістовий модуль ІІ.				
Аспект інноваційного викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти.				
Організація та методика проведення наукових досліджень				
Тема 4. Методичні основи інноваційного викладання навчальних дисциплін у ЗВО	2		10/12*	
Тема 5. Інноваційні та традиційні форми організації навчання у ЗВО	2	2/2*	8/10*	
Тема 6. Основні форми контролю та оцінювання знань здобувачів вищої освіти	2/2	2	8/10*	
Тема 7. Організація самостійної навчальної роботи здобувачів вищої освіти	2	4	8/10*	
Тема 8. Система організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, види наукових робіт та їх виконання	2/2*	4/2	8/8*	
Разом	16/6*	14/4*	60/80*	

¹ * – для здобувачів вищої освіти заочної (дистанційної) форми навчання

Зміст лекційного курсу (2-й семестр)

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль I. Основи організації освітнього процесу у ЗВО			
1.	Лекція 1. Вступ до курсу. Дидактичні основи фахової підготовки спеціалістів вищої школи Поняття про методику викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти. Предмет і завдання курсу, його місце в системі фахової підготовки науково-педагогічного працівника. Термінологічний апарат. Зв'язок дисципліни з іншими галузями наукових знань. Огляд джерел, наукової і навчально-методичної літератури. Методологічне підґрунтя педагогіки вищої школи. Дидактичні основи освітнього процесу. Структура вищої освіти, рівні підготовки фахівців, система закладів вищої освіти. Вимоги до управлінських кадрів вищої освіти.	2	
2.	Лекція 2. Організація освітнього процесу в системі підготовки фахівців для ЗВО Навчально-методичний комплекс. Навчальний графік, робочі програми і тематичні плани. Організація аудиторної роботи із здобувачами вищої освіти. Організація праці викладача. Роль кафедри в організації освітнього процесу.	2	
3.	Лекція 3. Організація кредитно-модульної системи у ЗВО Особливості кредитно-модульної системи у закладах вищої освіти. Принципи модульного навчання. Методика побудови модульних програм. Формування змісту модулів. Створення умов для організації кредитно-модульного навчання. Положення про модульно-рейтингову технологію навчання. Кредитно-модульна технологія навчання.	2	2
Змістовий модуль II.			
Аспект інноваційного викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти.			
Організація та методика проведення наукових досліджень			
4.	Лекція 4. Методичні основи інноваційного викладання навчальних дисциплін у ЗВО Особливості класифікації методів навчання. Інноваційні та традиційні методи навчання навчальних дисциплін у ЗВО. Методи наукових досліджень.	2	
5.	Лекція 5. Інноваційні та традиційні форми організації навчання у ЗВО Методика читання інноваційних лекцій. Методика проведення практичних і семінарських занять. Методика оцінювання знань, умінь і навичок (приймання іспитів та заліків). Організація практичної підготовки фахівців.	2	
6.	Лекція 6. Основні форми контролю та оцінювання знань здобувачів вищої освіти Завдання, функції і види педагогічного контролю. Форми і методи контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Загальні критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на іспиті. Організація проведення державної атестації здобувачів	2	2

	вищої освіти. Організація практичної підготовки майбутніх фахівців.		
7	Лекція 7. Організація самостійної навчальної роботи здобувачів вищої освіти Види самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Комп'ютерна підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Передумови забезпечення ефективності самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	2	
8	Лекція 8. Система організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, види наукових робіт та їх виконання Система організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти та види наукових студентських робіт. Виконання студентських кваліфікаційних робіт. Академічна доброчесність та дотримання принципів інтелектуальної власності. Порядок подання курсових та кваліфікаційних (магістерських) робіт до захисту.	2	2
Разом за семестр		16	6

Зміст семінарських (практичних) занять

Номер теми	Тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин	
		Денна	Заочна
Змістовий модуль I. Основи організації освітнього процесу у ЗВО			
3.	Практичне заняття 1. Організація кредитно-модульної системи у вищій школі. 1. Мета та завдання кредитно-модульної системи організації освітнього процесу. 2. Основні елементи кредитно-трансферної системи (КТС) 3. Особливості нормування навчального навантаження. 4. Робочі навчальні програми в умовах КТС.	2	
Змістовий модуль II. Методи викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти. Організація та методика проведення наукових досліджень			
5.	Практичне заняття 2. Інноваційні та традиційні форми організації навчання у ЗВО. 1. Методика організації проведення семінарських занять. 2. Проведення практичних і лабораторних занять. 3. Організація проведення спецкурсів, спецсемінарів та консультацій. 4. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність здобувачів вищої освіти.	2	2
6.	Практичне заняття 3. Основні форми контролю та оцінювання знань здобувачів вищої освіти. 1. Складові, функції та види контролю навчальної діяльності здобувачів вищої освіти. 2. Методи та форми контролю. 3. Системи оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін.	2	

7.	Практичне заняття 4. Організація самостійної навчальної роботи здобувачів вищої освіти. <ol style="list-style-type: none"> Особливості самостійної роботи здобувачів вищої освіти у ЗВО. Види самостійної навчальної роботи здобувачів вищої освіти. Роль викладача в організації дидактично-керованої самостійної роботи здобувачів вищої освіти. 	4	
8.	Практичне заняття 5. Система організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, види наукових робіт та їх виконання. <ol style="list-style-type: none"> Роль науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти у процесі фахової підготовки. Шляхи і методи залучення здобувачів вищої освіти до науково-дослідної роботи. Індивідуальні завдання та написання рефератів й есе як початок науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти. Особливості курсової як науково-дослідної роботи. Академічна доброчесність та дотримання принципів інтелектуальної власності. Етапи підготовки кваліфікаційних робіт. Методичні засади виконання кваліфікаційної магістерської роботи: <ol style="list-style-type: none"> обрання теми, структура роботи та вимоги до змісту її складових частин; оформлення наукового апарату; написання тексту роботи й вимоги до нього; підготовка роботи до захисту й процедура її захисту. 	4	2
Разом за семестр		14	4

Зміст самостійної роботи

Номер теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль I. Основи організації освітнього процесу у ЗВО			
Тема 1.	Вступ до курсу. Дидактичні основи підготовки спеціалістів вищої школи 1. Опрацювати лекційний матеріал 2. Підготуватись до практичних занять 3. Виконати запропоновані завдання. 4. Скласти словник основних термінів і понять 5. Проаналізувати структуру історичних знань здобувачів вищої освіти. 6. Ознайомитися з особливостями викладання навчальних дисциплін у ЗВО.	6	10
Тема 2.	Організація освітнього процесу в системі підготовки фахівців 1. Опрацювати лекційний матеріал. 2. Підготуватись до практичних занять 3. Виконати запропоновані завдання 4. Скласти словник термінів і понять 5. Розглянути процес розвитку методики викладання історії в Україні. 6. Визначити особливості розвитку методики викладання навчальних дисциплін у європейських країнах.	6	10
Тема 3.	Організація кредитно-модульної системи у ЗВО 1. Опрацювати лекційний матеріал 2. Підготуватись до практичних занять 3. Виконати запропоновані завдання 4. Скласти словник термінів і понять 5. Проаналізувати навчально-методичний комплекс за обраною спеціальністю. 6. Проаналізувати робочі програми та тематичні плани з обраних навчальних дисциплін. 7. Визначити роль кафедри в управлінні освітнім процесом.	6	10
Змістовий модуль II. Методи викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти. Організація та методика проведення наукових досліджень			
Тема 4.	Методичні основи викладання дисциплін галузі історії та археології 1. Опрацювати лекційний матеріал 2. Підготуватися до практичних занять 3. Виконати запропоновані завдання 4. Скласти словник термінів і понять 5. Розглянути особливості класифікації методів навчання. 6. Визначити основні методи навчання навчальних дисциплін. 7. Ознайомитися з оптимальними методами і прийомами навчання під час семінарських та практичних занять.	10	12

Тема 5.	Форми організації навчання у ЗВО <ol style="list-style-type: none"> Опрацювати лекційний матеріал Підготуватись до практичних занять Виконати запропоновані завдання Скласти словник термінів і понять Розглянути основні форми організації навчання у ЗВО. Проаналізувати основні етапи підготовки та проведення лекції як основної форми викладу навчального матеріалу. Визначити специфіку підготовки та проведення лабораторних робіт. 	8	10
Тема 6.	Основні форми контролю та оцінювання знань здобувачів вищої освіти <ol style="list-style-type: none"> Опрацювати лекційний матеріал Підготуватись до практичних занять Виконати запропоновані завдання Скласти словник термінів і понять Визначити роль різноманітних форм організації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти в організації освітнього процесу. Дати характеристику основним формам організації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. 	8	10
Тема 7.	Організація самостійної навчальної роботи здобувачів вищої освіти <ol style="list-style-type: none"> Опрацювати лекційний матеріал Підготуватись до практичних занять Виконати запропоновані завдання Скласти словник термінів і понять Розглянути основні засоби навчання, визначити їх функції та різновиди. Проаналізувати використання різноманітних засобів навчання в освітньому процесі. 	8	10
Тема 8.	Система організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, види наукових робіт та їх виконання <ol style="list-style-type: none"> Опрацювати лекційний матеріал Підготовка до практичних занять Підготуватися до підсумкового заліку з дисципліни Виконати запропоновані завдання Скласти словник термінів і понять Визначити поняття науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти та її місце в освітньому процесі. Ознайомитись з методами та технікою наукового дослідження. Дати загальну характеристику етапам підготовки випускних робіт. 	8	8
Разом за II семестр		60	80

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет, мета і завдання вивчення «Методика інноваційного викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти».
2. Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти та її форми.
3. Типи закладів вищої освіти. Особливості статусу дослідницького університету.
4. Концепція кредитно-модульного навчання.
5. Дидактичні ігри при вивченні історичних дисциплін у ЗВО.
6. Мета Болонського процесу та його принципи.
7. Організація проблемного навчання.
8. Проблеми адаптації вищої освіти в Україні до Болонського процесу.
9. Навчальний план та навчальна програма.
10. Стратегічні напрями розвитку освіти передбачені Законом України «Про вищу освіту» (2014).
11. Організація захисту звітів з педагогічної практики.
12. Робоча навчальна програма з дисципліни. Її зміст і призначення.
13. Дистанційна система освіти та її характерні риси.
14. Навчальна робота кафедри.
15. Форми залучення здобувачів вищої освіти до індивідуальної роботи.
16. Методика організації й проведення лабораторних занять.
17. Мета й завдання курсової, кваліфікаційної (магістерської) робіт.
18. Обов'язки наукового керівника й здобувача вищої освіти при написанні курсової, кваліфікаційної (магістерської) робіт.
19. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти та її форми.
20. Методична робота кафедри.
21. Критерії оцінювання якості проведення семінарських занять.
22. Функції, права і обов'язки куратора академічної групи.
23. Державна атестація з історії у ЗВО: підготовка, організація та проведення.
24. Організація проведення стажування магістрантів.
25. Навчальне навантаження викладача і його види. Індивідуальний робочий план.
26. Організація педагогічної та науково-дослідницької практики майбутніх фахівців.
27. Структура курсової, кваліфікаційної (магістерської) робіт та вимоги до змісту їх складових систем.
28. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на іспиті.
29. Організація та методика проведення семінарських занять.
30. Розробка рейтингової шкали оцінки, адаптованої до «ECTS».
31. Основні складові лекції та методичні вимоги до них.
32. Організація складання іспитів і заліків. Оцінювання здобувачів вищої освіти за системою «ECTS».
33. Організація та методика проведення семінарського заняття в активній формі.
34. Види навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.
35. Навчально-методичний комплекс спеціальності. Вимоги до навчально-методичного забезпечення викладання дисципліни.
36. Методичні основи організації тестової форми перевірки знань здобувачів вищої освіти у ЗВО.
37. Організація праці викладача у ЗВО.
38. Формування змісту навчальних модулів.
39. Організація аудиторної роботи здобувачів вищої освіти.
40. Кейсовий метод викладання дисциплін галузі історії та археології у ЗВО.
41. Рівні та ступені вищої освіти.

42. Основні етапи розробки тексту лекції та підготовка лектора до її читання.
43. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти.
44. Права й обов'язки керівника педагогічної та науково-дослідницької практики.
45. Навчальний план, його структура і порядок реалізації. Графік освітнього процесу.
46. Ділові ігри, як форми проведення семінарських і практичних занять.
47. Участь викладачів кафедри у контролі за якістю освітнього процесу.
48. Методичні принципи читання лекції.
49. Лекція як основна форма проведення занять. Види лекцій.
50. Захист курсової, бакалаврської й магістерської робіт.
51. Роль і місце проблемної лекції.
52. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання.
53. Критерії оцінювання лекційної майстерності.
54. Організація навчально-дослідної роботи здобувачів вищої освіти та її завдання.
55. Організація та методика проведення практичних занять.
56. Основні традиційні форми вхідного, поточного й проміжного контролю.
57. Критерії оцінювання якості проведення іспитів і заліків.
58. Педагогічний вплив на розвиток творчої особистості.
59. Класифікації методів навчання.
60. Форми роботи кафедри.
61. Робоча навчальна програма.
62. Наукова робота кафедри.
63. Конспектування лекції. Організація індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти при конспектуванні лекції.
64. Використання технічних засобів навчання, комп'ютерів й інформаційних систем під час семінарських та практичних занять.
65. Написання тексту курсової, кваліфікаційної (магістерської) робіт та вимоги до нього.
66. Підготовка курсової, кваліфікаційної (магістерської) роботи до захисту.
67. Форми навчально-дослідної роботи здобувачів вищої освіти.
68. Актуальність, предмет, мета і завдання курсу.
69. Статус і повноваження Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.
70. Організація освітнього процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців.
71. Закономірності навчання дисциплін галузі історії та археології у ЗВО.
72. Принципи і правила навчання дисциплін галузі історії та археології у ЗВО.
73. Структура історичних знань здобувачів вищої освіти.
74. Особистісно-орієнтоване вивчення навчальних дисциплін у ЗВО.
75. Інтерактивні методи навчання у ЗВО.
76. Дидактичні функції засобів навчання.
77. Види навчання у ЗВО.
78. Індивідуальні та групові консультації.
79. Роль самоконтролю в організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
80. Складові, функції та види контролю навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.
81. Методи та форми контролю навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.
82. Системи оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.
83. Права й обов'язки науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників.
84. Складові професійної компетентності викладача ЗВО.

85. Базові педагогічні здібності викладача.
86. Психологія професійної кар'єри викладача.
87. Кризи професійного становлення викладача та професійні деформації викладачів у роботі.
88. Роль викладача як суб'єкта освітнього процесу.
89. Управління закладом вищої освіти.
90. Навчальна, науково-дослідна, методична й виховна робота викладача.

3. Критерії оцінювання та засоби діагностики.

3.1. Рейтинг здобувача з курсу складається з балів, що він отримує за:

- виконання завдань до семінарських занять;
- виконання ІНДЗ (у формі реферативного дослідження із теми, дотичної до предмету пошуку дисертації);
- опрацювання лекційного курсу;
- додаткових балів за участь у наукових заходах, написанні повідомлень, есе тощо.

Поточний контроль рівня знань аспірантів передбачає перевірку рівня підготовленості аспіранта до виконання конкретної роботи. Поточний контроль здійснюється за напрямками:

- контроль за систематичністю й активністю роботи на практичних заняттях;
- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза межами аудиторних занять;
- контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання у вигляді додаткових завдань (за необхідності).

Підсумковий контроль знань аспірантів здійснюється в кінці семестру у формі іспиту.

Підсумковий рейтинг обчислюється за формулою:

$$R_{\text{під}} = R_{\text{сем}} + R_{\text{індз}} + R_{\text{лек.}} = 45 + 35 + 20 = 100 \text{ балів, де}$$

$R_{\text{пр}}$ – рейтингові бали за виконання завдань до семінарських занять.

$R_{\text{індз (реферат)}}$ – рейтингові бали за виконання ІНДЗ.

$R_{\text{лекц.}}$ – рейтингові бали за опрацювання лекційного курсу.

3.2. Критерії нарахування балів.

Семінарське заняття оцінюється 5 балами:

«*відмінно*» – повна творча відповідь (більше 90% необхідної інформації), завдання семінарського заняття виконані творчо, без зауважень – 5 балів;

«*добре*» – повна відповідь (не менше 75% необхідної інформації), або повна відповідь з незначними помилками, які здобувач виправив після зауваження викладача. Завдання семінарського заняття виконані з незначними зауваженнями – 4 бали;

«*задовільно*» – повна або недостатньо повна відповідь на теоретичні запитання. Практичне завдання виконані із значними зауваженнями – 3-2 бали;

«*достатньо*» – участь в обговоренні теоретичних питань практичної роботи.

Завдання до семінарського заняття виконані частково (50%) – 1 бал.

За виконання практичних робіт здобувач може отримати максимум 45 балів.

ІНДЗ (дослідження у формі реферату) оцінюються 35 балами:

Критерії оцінювання:

- актуальність обраної теми та її кореляція із темою дисертації – 5 балів
- розгорнутий план реферату – 2 бали;
- обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів досягнення мети дослідження – 3 бали;

- самостійний та критичний аналіз змісту першоджерел. Логічність викладу матеріалу - 15 балів;
- доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, шляхи розв'язку проблеми (при презентації результатів дослідження) – 5 балів;
- дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів реферату – 5 балів.

Загальна оцінка:

«відмінно» – завдання реферативного дослідження виконано без зауважень – 25-35 балів;

«добре» – завдання реферативного дослідження виконано з незначними зауваженнями, які здобувач виправив самостійно – 20-25 балів;

«задовільно» – завдання реферативного дослідження виконано з певними недоліками, частину з яких здобувач виправив самостійно – 15-20 балів;

«достатньо» – завдання реферативного дослідження виконано частково, самостійно виправити помилки здобувач не може – до-15 балів.

Опрацювання питань лекційного курсу оцінюється 20 балами:

«відмінно» – повне опрацювання питань лекційного курсу (не менше 90% потрібної інформації) – 20-15 балів;

«добре» – достатньо повне опрацювання питань лекційного курсу (не менше 75% необхідної інформації) або повне з незначними неточностями – 15-10 балів;

«задовільно» – неповне опрацювання питань лекційного курсу (більше 60% необхідної інформації) – 10-5 балів;

«незадовільно» – опрацювання питань лекційного курсу менше 60% необхідної інформації з грубими помилками 0–5 балів.

Здобувачі, рейтинг яких по закінченню вивчення курсу складає більше 60 балів, мають право залишити за собою набраний упродовж навчання рейтинг та отримати підсумкову оцінку.

Здобувачі, які по закінченню вивчення курсу набрали менше 60 балів, але мають бали за реферат або бажають покращити свій рейтинг, виконують контрольну роботу (тестові завдання), що оцінюється 25 балами. У такому випадку підсумковий рейтинг обчислюється за формулою:

$$R_{\text{під}} = R_{\text{сем}} + R_{\text{реф}} + R_{\text{лк}} + R_{\text{кр}}$$

$R_{\text{сем}}$ – рейтингові бали за виконання завдань до семінарських занять.

$R_{\text{реф}}$ – рейтингові бали за виконання ІНДЗ.

$R_{\text{лк}}$ – рейтингові бали за опрацювання лекційного курсу).

$R_{\text{екз}}$ – рейтингові бали за контрольну роботу (підсумковий тест).

Загальна сума балів у такому випадку не може перевищувати **80** балів.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з/п	Види навчальної діяльності, кількість тем	Максимальна кількість балів за одну тему	Загальна кількість балів	Форма підсумкового контролю
1.	Опрацювання лекційного матеріалу (8 / 3)	3 / 8	24 / 24	Залік
2	Практичні заняття (7 / 2)	5 / 16	35 / 32	
3	Самостійна робота (8)	2 / 3	16 / 24	
4	Контрольна робота (тестові завдання (1)	25	25 / 20	
			100	

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою ECTS	Значення оцінки за рівнями сформованості ЗК, ФК, ПРН
A	90-100	Високий рівень володіння сформованими компетентностями, ПРН
B	82-89	Достатній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
D	64-73	Середній рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
E	60-63	Рівень оволодіння ЗК, ФК, ПРН
FX	35-59	Низький рівень володіння ЗК, ФК, ПРН
F	0-34	Дуже низький рівень володіння ЗК, ФК, ПРН

4. Політика курсу:

Політика курсу:

Академічна доброчесність. Викладання та засвоєння ОК передбачає:

- сталу волю до сумлінної інтелектуальної праці, орієнтованої на пошук істини та суспільне благо;
- суворе дотримання принципів інтелектуальної власності;
- підпорядкування своїх дій виключно вимогам та логіці неупередженого наукового дослідження, а не особистим інтересам чи соціальній кон'юктурі;
- здатність брати на себе відповідальність за процес та результати дослідження, не фальшивати і не симулювати їх;
- суворо дотримуватися прав інтелектуальної власності та наукового пріоритету;
- не припускати плагіату: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями, які не повинні перевищувати 20-25%.
- сприяти утвердженню у науковому співтоваристві норм інтелектуальної відповідальності, чесності, сумління, високих теоретичних стандартів.

Також очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

До усіх здобувачів освіти освітньої компоненти гарантується неупереджене ставлення і справедливе оцінювання результатів роботи. Високо цінується дотримання принципів академічної доброчесності. Навіть окремих випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і загального рейтингу студентів. Здобувачі, які проявили академічну нечесність під час виконання завдань (тестів) та контрольних заходів, притягуються до академічної відповідальності – нульової оцінки для цього завдання із відповідним зниженням підсумкового балу.

За порушення академічної доброчесності у процесі вивчення курсу здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (тестування, контрольна робота);
- повторне проходження курсу.

Відвідування занять.

Відвідування лекційних занять є важливою складовою навчання та добровільним вибором здобувача вищої освіти. Лекційні та семінарські заняття проводяться згідно з розкладом і рекомендованим є їх повне відвідування усіма здобувачами, не враховуючи об'єктивні причини відсутності, про які завчасно має попереджуватися викладач. Результати виконання завдань до семінарських занять чи опрацювання питань лекційного курсу (за умов самостійного вивчення) мають бути представлені викладачу на перевірку відповідно до розкладу занять особисто під час їх проведення або в режимі on-line, але не пізніше ніж до наступного семінарського чи лекційного заняття. Також здобувачі вищої освіти в обов'язковому порядку мають дотримуватися усі строків визначених для виконання усіх видів робіт, які передбачено курсом.

Матеріали самостійно опрацьованих лекцій (тезисний конспект) та практичних робіт мають бути надіслані у Google Classroom курсу або на e-mail, Viber викладача.

5. Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ВНАУ, 2021. 208 с.
2. Курок В., Ткаченко Н., Зайцева О. Педагогічна практика у ЗВО. Глухів, 2022. 116 с.
3. Методика інноваційного викладання історичних дисциплін у закладах вищої освіти: навчально-методичний посібник / Автор-укладач: А. П. Гриценко. Глухів, 2022. 276 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/363293898_Metodika_innovacijnogovikladannaiistoricnihdisciplinuzakladahvisoi osviti (дата звернення: 06.09.2022).
4. Науково-дослідницька практика: особливості організації та проходження: методичні рекомендації для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія / Автори-укладачі: Андрій Гриценко, Наталія Ткаченко. Глухів, 2022. 65 с. URL: <http://46.201.250.252/handle/123456789/1855>
5. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни : навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування» / КПП ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с

Допоміжні джерела інформації

6. Берека В. Новітні підходи в методології та методиці викладання історії в Україні. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Сер. Історія / голов. ред. І. Зуляк ; редкол.: М. Алексієвець, Л. Алексієвець, М. Бармак [та ін.]. Тернопіль : ТНПУ, 2017. Вип. 1, ч. 2. С. 134-139.
7. Горохівський П. І. Вивчення курсу „Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі”: Методичні рекомендації для магістрантів денної та заочної форми навчання. Умань: ПП Жовтий О., 2013. 84 с.
8. Зайченко І. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навч. посіб. 2–е вид., переробл. і допов. Київ: Ліра, 2017. 456 с.
9. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.

10. Козлова Г.М. [Методика викладання у вищій школі](#): Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2014. 200 с.
11. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. [Методика викладання у вищій школі](#) : навч. посіб. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
12. Теоретико-методологічні засади модернізації змісту гуманітарної освіти у вищій школі України : монографія / Інститут вищої освіти НАПН України; за заг. ред. Г. В. Онкович. Київ: Педагогічна думка, 2013. 282 с.

Інформаційні ресурси

13. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/>
14. Офіційний веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
15. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
16. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.